

Árni Olafsson, skrivstovustjóri:

Øll rækjuskipini kunnu fiska innanfyri 4 fjórðingar — men eg haldi tað er óklókt at gera tað

— ti tá góðtaka vit norsk sjónarmið um, at fiskiverjisonan við Svalbard bert fevni um økið millum 4 og 200 fjórðingar, og hetta ger stóðu okkara til komandi samráðingar veikari, sigur Árni Olafsson, skrivstovustjóri í landsstýrinum um fiskiveiðuavtaluna millum Føroyar og Noreg. Viðari sigur hann:

— Sjálvandi vilja vit gjarna hava, at tað stendur Fiskeverjisonen við Svalbard, hvørja ferð Svalbard verður umtalað, ti vit vilja undirskriva yvirfyri norðmonnum, at tað ikki er ein fiskarisona men ein verjisona.

Annað hava vit ikki lagt í verjisonu. At tann norska tulkingin gongur út uppá, at verjisonan ikki byrjar fyrr enn territorialsjógvurin (sjó-økið) endar var ikki nakar baktanki frá okkara síðu.

Vit hava ti faktiskt roknað við, at vit hava plikað okkum til at seta hámarks-talið á skipum til fimm á øllum svalbardøkinum. Tað rokið eg við, at norðmenn eisini hava roknað við. Og viðari sigur Árni Olafsson:

— Tað nýggja elementid er so, at norðmenn við syslumanninum á Svalbard á odda koma og gera vart við, at okkara avmarkingar ikki røkka inn um 4 fjórðingar.

Sosialurin hevur so fingið vátan frá Finn Fostervoll, í uttanríkisráðnum, at hetta er røtt norsk tulking av avtaluni.

So er spurningurin, hvørji áhugamál vit hava í at varðveita eina slíka skiljilínu millum tað, sum er innanfyri og uttanfyri 4 fjórðingar.

Har er okkara áskoðan, at tað hava vit ikki áhuga fyri.

Norska filosofiin

Norska filosofiin er, sigur Árni Olafsson viðari, at Svalbardtraktatin fevni um land og økið út á 4 fjórðingar — og ikki longur. Tað, sum er uttanfyri kanna norðmenn

staðni enn uppi á landi og á sjókinum, sum røkkur út á 4 fjórðingar.

Okkara tulking verður so leggur Árni Olafsson aftrat, at tann viðkan, sum síðani er farin fram út til 200 fjórðingar er bert ein viðkan av sjókinum, og har má so Svalbardtraktatin sjálvandi eisini vera galdandi, í hvussu so er til vit kunnu konstatara, at tað er altjóða semja um tað øvuga. Og tað er tað ikki. Øll onnur lond hava mótmælt eila tikið fyri-varni í hesum máli.

Árni Olafsson heldur ti, at við at halda uppa okkara rætt innanfyri fyra fjórðingar, koma vit oiva at seta okkum sjálvar í eina veikari taktiska stóðu yvirfyri norðmonnum undir komandi samráðingunum. Og viðari sigur hann:

— Eg dugi væl at siggja norska áhugan fyri at lokka okkum at fiska innanfyri 4 fjórðingar. Norðmenn siga

møguliga: »Latið føroyingar endiliga fiska innanfyri 4 fjórðingar, ti so hava teir viðurkent, at tað er munur á ti, sum er galdandi innanfyri og uttanfyri 4 fjórðingar.

Øll kunnu fiska innanfyri

— Vil tað so siga, at vit hava ikki bundið okkum til at avmarka talið á skipum til at mesta lagi fimm samstundis?

— Sambært uttali frá norska keldum í m.a. Svalbardtraktatin, so er einki, sum plikt okkum at seta hámarks-talið á skipum, sum fiska innanfyri 4 fjórðingar til fimm samstundis. Hetta hámarkið er formelt bert galdandi fyri øki millum 4 og 200 fjórðingar.

Et meti hetta vera ein spurning um, hvat føroyingar halda vera klókt at gera ella ikki. Eg haldi tað er

óklókt at fiska innanfyri. Tá góðtaka vit norska tulkingina og rætta teimum sostatt litlafingur.

— Men tað er sum sagt rætt, sigur Árni Olafsson viðari, at vit kunnu ikki nokta føroyskum skipum at fiska innanfyri 4 fjórðingar við Svalbard, hóast tað longu liggja fimm skip millum 4 og 200 fjórðingar og fiska. Hetta er tann legala stóðan.

— Í Svalbardtraktatin stendur so, at lond sum hava undirskrivað hana, hava loyvi at fiska innanfyri 4 fjórðingar!

— Ja og vit meina, at tað er eisini galdandi fyri økið millum 4 og 200 fjórðingar.

— Men har hevur so landsstýrið longu givið seg við at góðtaka norsk krøv, um at vit skulu avmarka okkara veiðu í hesum økinum?

— Har hevur okkara fatan verið, at vit hava sum lið í eina avtalu gjørt norðmonnum tann beina at avmarka okkara fiskiskap í einum øki, har vit halda okkum hava rætt til at fiska.

— Men hevur landsstýrið ikki longu tá givið norðmonnum viðhald í sinum sjónarmiðum, um at økið frá 4 út á 200 fjórðingar er teirra øki, ta vit nu hava latið okkum binda við hond og fot, uttan at visindalig sjónarmið eru lögð til grund fyri eini avmarking?

Ein kann so altið kjaakast um, hvussu sterkar biologiskar grundir skulu vera fyri at góðtaka eina avmarking.

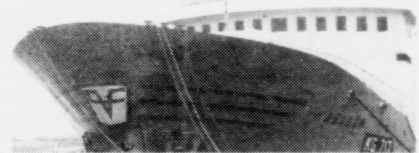
Hvat viðvikur sjálvum tekstinum í sáttmálanum, sigur Árni Olafsson, at sáttmálin er skrivaður á donskum og tað, sum stendur á føroyskum, eru landsstýrisins viðmerkingar. — Einki verður dult fyri nokrum. Ein og hvør kann lesa avtaluna og leggja sína tulking í hana.

At vit hava brúkt orðingina »avmarkað føroysk rækjuveiða við Svalbard« er má, ti, at vit skilja avtaluna sum avmarking av rækjuveiðuni á øllum svalbardøkinum, endar Árni Olafsson.

jan

Tann stóri sirkulin á kortinum vitir okkum, hvar føroysku skipini royna í lotuni. Litli sirkulin visir leiðina, har Karina hevði gott fiskari bert halvan annan fjórðing úr landi seinasta summar. Tvs. at her kunnu ell 9 føroysku rækjuskipini fiska samstundis, tá liður móti sumri, og isurin ikki er tann nógv.

Karina fær helst uppi eftir einum mánað heldur goði fiskiskapurin fram

Sýslumaðurin á Svalbard í føroyskum sjónvarpi: — Umráðið innanfyri 4 fjórðingar kemur undir Svalbard traktatina, og har hava t.d. Føroyar sum undirskrivari av hesi traktat loyvi at fiska uttan nakra avmarking — bert londini halda seg til vanligar veiðureglur

jan

Russar byggja rækjuflota at fiska við Svalbard

Samstundis sum føroyingar eru vornir avmarkaðir í rækjuveiðuni við Svalbard eru russar farnir at byggja sín rækjuflota út. Tá eitt av føroysku rækjuskipunum, sum roynir við Svalbard, herfyri bilegði eina skiljmaskinu frá donsku fyritekuni Kronborg, frættist, at henda fyritekan júst hevur isett 12 skiljmaskinur í nakrar

risastórar russiskar rækjubátar.

John Dam, skipari sigur, at hann ivast ikki í, at russar nú av álvara fara undir rækjuveiðu við Svalbard — serstakliga nú føroysk skip hava funnið tær stóru rækjurnar á djúpum vatni.

John Dam sigur seg annars vera sera ónøgdan við ta avtalu, sum er gjørd millum Føroyar og Noreg.

Í lotuni mugu vit liggja har við bert fimm skipum, meðan aðrir fiska við nógv fleiri og nógv størri skipum. Sáttmálin er ein stør fadessa, og eg kann ti bert vóna, at vit fáa eina betri sáttmála næstu ferð.

Uppá fyrispurning um landsstýrið átti at latið Noregssáttmálan farið og heldur lagt dent á rækjuveiðuna við Svalbard, sigur John Dam: — Eg

rokni við, at saltfiskatrolararnir hovdu klárað seg eins væl við at lagt um til rækjur. Men eg má viðganga, at tað er trupult at úttala seg um hetta nú, ti vit eru kanska ov litið kendir við Svalbard enn. Men tað visir framhaldandi á tann positiva bógvin.